

Fylkesstyrets arbeid

Styret i Nord-Trøndelag Bondelag har i 2012 bestått av:

Leder:	Asbjørn Helland, Egge og Kvam (2012)
Nestleder:	Kåre Peder Aakre, Nærøy (2012)
Styremedlemmer:	Anders Røflo, Inderøy (2010) Inger Hovde, Stod (2010) Trond Hodne, Hegra (2011) Marna Ramsøy, Ogndal, NTBK Erik Melting, Mosvik, NTBU
Varamedlemmer:	1. Johan Kristian Daling, Beitstad (2010) 2. Borgny Kjølstad Grande, Grong (2010) 3. Siri-Gunn Vinne, Verdal (2012)

Styret har hatt 8 ordinære styremøter og 1 telefonmøte. Det er til sammen behandlet 52 protokollførte saker. I tillegg er det behandlet en rekke orienterings- og referatsaker. De viktigste sakene har vært:

- Høring: Ny landbruksmelding
- Uttalelse til jordbruksforhandlingene 2012
- Styrets arbeidsform
- Høring: Handlingsplan for utvikling av økologisk landbruk Trøndelag 2011-2015
- Situasjonen i melkeproduksjonen
- Medlemstall og verving. Vervekampanjen "Tørre å spørre"
- Jobbing for styrket tollvern
- Valg 2013
- Aktive lokallagsmidler 2012
- Høring: Næringsprogram for Nord-Trøndelag, Regionalt miljøprogram og Regionalt Bygdeutviklingsprogram
- Høring: Forslag om endringer i naturmangfoldloven og viltloven.
- Høring: Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak.

Styret og administrasjonen har deltatt på lokallagsårsmøter og flere temamøter i lokallagene. Styret har hatt med Tine, Felleskjøpet, NILF og Gjensidige på styremøter i løpet av året. Nord-Trøndelag Bondelag hadde pr. 31.12.12 et medlemstall på 5.109. Dette er en nedgang fra 2011 på 25 medlemmer. Vi har fått 242 utmeldinger og 217 innmeldinger. Fylkeslaget besto av 40 lokallag pr 31.12.13.

Organisasjonsarbeid

Årsmøtet i Nord-Trøndelag Bondelag

Årsmøtet i Nord-Trøndelag Bondelag ble holdt i på Snåsa Hotell 7. mars 2012. Det møtte 66 utsendinger. Møteleder var Gunnar Viken. Fra Norges Bondelag deltok styremedlem Brita Skallerud.

Fylkesråd Terje Søvik åpnet årsmøtet. Han snakket om landbruket som en betydningsfull næring som gir bosetting, verdiskaping og sysselsetting, kulturlandskap og gårdstilknytt næringer. Han sa at han var stolt av landbruket i Nord-Trøndelag og at fylket bidrar med 11 % av norsk matproduksjon. Søvik fastslo at landbruket er den viktigste næringa for utvikling av Nord-Trøndelag.

Trine Hasvang Vaag gikk av som fylkesleder høsten 2011, etter at hun ble valgt inn i styret i Norges Bondelag. Kåre Peder Aakre rykket opp som leder, og de to delte leders tale på årsmøte.

Hasvang Vaag snakket om sin bekymring for hvordan rovviltnemda blir overprøvd av Miljøverndepartementet gang på gang uten at politikerne lot det få følger. Hasvang Vaag tok også for seg jordbruksoppkjøret, og sa at stemninga var het i Nord-Trøndelag. Hun pekte på at det må til et taktskifte for at landbruket skal bli økonomisk bærekraftig, og tilbudet fra staten fortalte at budskapet ikke var oppfattet.

Kåre Peder Aakre var bekymret for den svake økonomien i næringa. Han pekte på at en svak økonomi over mange år har ført til at det investeres for lite i driftsapparatet, og det legges ned for mange bruk.

Aakre tok også for seg den nye landbruksmeldinga, som han mente ga gode muligheter for vår landsdel. Vi har et stort potensial for å øke vår produksjon av varer og tjenester, påpekte han. Selv om vi har fått ei landbruksmelding som gir positive signaler til oss, beskrives det ikke detaljerte virkemidler. Dette betyr at jordbruksforhandlingene blir like viktig som før.

Brita Skallerud, 2. nestleder i Norges Bondelag holdt innlegg om "Landbrukets plass i framtida - hvordan skal vi produsere mer mat? Hva prioriterer Norges Bondelag."

Årsmelding og regnskap ble enstemmig godkjent. Det samme ble arbeidsplan og budsjett for 2012. Under valget ble Asbjørn Helland valgt til ny leder i tråd med valgnevndas innstilling. Valgene for øvrig framgår av oversikten over.

Samstyret i Steinkjer v/ lokallagslederne Vidar Meldal, Leif Andreas Kvitvang, Tove Hatling Jystad, Thorstein Hov og Odd Ingar Skei fikk tildelt prisen "Årets lokallag". Fylkesstyret hadde lagt vekt på samstyrets synlighet i media og politiske arbeid.

(Bilde av årets lokallag tildeling)

Årsmøtet i Norges Bondelag

Årsmøte i Norges Bondelag ble holdt 13. og 14. juni på Lillehammer. Landbruks- og matminister Lars Peder Brekk, kommunal- og regionalminister Liv Signe Navarsete, presidenten i WFO (World farmers organisation) Robert Carlson og samfunnsdebattant og daglig leder for Litteraturhuset Aslak Sira Myhre gjestet årsmøtet.

Utsendinger fra Nord-Trøndelag var Johan Arnt Dahlen, Asbjørn Helland, Anders Røflo, Johan Kristian Daling, Trond Hodne, Oddbjørn Aarøe, Kåre Peder Aakre, Aud Dagmar Ramdal, Borgny Kjølstad Grande og Inger Hovde.

Investeringsvnen i melk og storfekjøtt må styrkes, sa Johan Kristian Daling da han hadde ordet under generaldebatten på årsmøtet i Norges Bondelag. Daling pekte på at det er store forskjeller i gjeldsrenter og avskrivninger som ligger inne i referansebrukene. I referansebrukene har storfekjøtt og melk halvparten så store gjeldsrenter og avskrivninger som for brukene med egg og svin. Dette er grunnen til at vi har for lite storfekjøtt og mangel på melk. Investeringsvnen i storfekjøtt og melk må styrkes nå, og dette må styret ta tak i, sa Daling.

Anders Røflo tok opp spørsmålet om utflating av arealtilskuddet. Han påpekte at gjennomsnittsbonden ikke får fullt AK-tilskudd på jorda si, og at friske midler bør legges på areal over 250 dekar. Borgny Kjølstad Grande var usikker på om vi klarer å produsere nok mat i framtida, ho pekte på importvernet som hovedvirkemidlet for å nå målet om økt matproduksjon. Asbjørn Helland holdt også innlegg i generaldebatten.

Det var Trine Hasvang Vaag som ledet arbeidet med resolusjonen under årsmøtet, behovet for et styrket tollvern for å sikre et nasjonalt marked for norske landbruksvarer var hovedbudskapet i resolusjonen.

(Bilde av årsmøteutsendingene)

Ledersamling og Midt-Norsk temakonferanse

7. og 8. november ble det arrangert ledersamling og Midt-Norsk temakonferanse på Royal Garden i Trondheim.

7. november ble det arrangert felles ledersamling for de tre fylkeslagene Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag Bondelag. Under ledersamlinga var Valg 2013 hovedtema med Nils T. Bjørke og Harald Velsand som innledere. Bjarne Håkon Hansen holdt innlegg om omdømmebygging og lokallagsleder og coach Øyvind Skarstad tok for seg jobbing i lokallaget.

Midt-Norsk Samarbeidsråd sto som arrangør på dag to, der tillitsvalgte i bondelagene, småbrukerlagene, Landbruksrådgivinga og samvirkeorganisasjonene var samlet til Midt-Norsk temakonferanse. 400 personer var tilhørere da mat- og landbruksminister Trygve Slagsvold Vedum så inn i glasskula og snakket om behovet for økt matproduksjon og at det må lønne seg å produsere mat.

Dagen inneholdt også en paneldebatt med lederne i deltager-organisasjonene og Eli Reistad fra Matkjedeutvalget holdt et innlegg. Dagen ble avsluttet med en engasjerende leder i Landbrukets utredningskontor; Christian Anton Smedshaug. Han poengterte at landbruket utgjør en kraft i samfunnsutviklingen, og pekte på EU-avstmmningene, dette må vi feire og ikke undervurdere, sa han.

(har vi noen fine bilder herfra?)

Regionmøter

Det ble arrangert regionmøter sju steder i fylket i desember 2012. Tema for møtene var Stortingsvalg 2013 og vervekampanjen "Tørre å spørre". Valgnemnda i Nord-Trøndelag

Bondelag deltok på alle møtene. Det var godt oppmøte og mange lokallag hadde selv med seg saker de ønsket å diskutere inn i Regionmøtene.

Påsekkampanjen

Gjennom en påsekkampanje ønsket Norges Bondelag å sette fokus på behovet for landbruk og matproduksjon i Norge. Vi er nettopp blitt 5 millioner innbyggere, og vi må øke matproduksjonen for å holde tritt med befolkningsveksten. Rundt om i hele fylket var det stor aktivitet under påsekkampanje. Mange lokallag hadde møter med kommunepolitikere, og flere hadde stands. På fylkesplan har det også vært møter med politikere.

Påsekkampanjen ble avsluttet på humoristisk og gavmildt vis i Nord-Trøndelag. 800 egg ble pakket i de spesielle kampanje-kartongene, med teksten "Ingen egg uten høner - ingen mat uten bønder", og delt ut på Amfi Steinkjer. Administrasjonen og lokallagsleder Vidar Meldal, utkledd som kyllinger, kom lett i kontakt med folk.

(Lite bilde av dette)

Åpen gård

Åpen gård ble arrangert på fire steder i 2012; Jøa, Inderøy, Stod og Nesset i Levanger. Tre av arrangementene ble holdt på den nasjonale Åpen gård-dagen 26. august, på Inderøy ble dagen arrangert den 19. august. Været bød på utfordringer flere steder, men tross det dårlige været møtte mellom 100-150 gjester gården i Stod. På Jøa hadde de flott vær og hele 70 personer kom, det kom til og med folk fra både Namsos og Bangsund som aldri hadde vært på Jøa før.

(Bør ha bilde fra Åpen gård)

Verveutvalget og vervekurs

Verveutvalget har bestått av Anders Røflo, Røra, leder, Tove Hatling Jystad, Stod, Lars Fløan, Skatval og Vidar Meldal, Kvam. Utvalget har hatt to møter og har sammen med Oddbjørn Solum arrangert tre vervekurs. Vervekampanjen "Tørre å spørre" har vært hovedfokus dette året. Selve kampanjen startet 1. oktober og gikk ut året.

I 2011 hadde Nord-Trøndelag 5 134 medlemmer, i 2012 ble tallet 5 109 medlemmer. Vi klarte ikke målsettingen om 140 nye medlemmer i kampanjeperioden. Stod Bondelag var det desidert flinkeste laget til å verve i fylket, med 16 nye medlemmer perioden. Inderøy kom på andre plass med 8 og flere lag vervet 4 nye; Snåsa, Verdal, Stjørdal, Beitstad og Sparbu. Vervekampanjen skal legge grunnlaget for en varig vervekultur i organisasjonen.

Inn på tunet-utvalget

Utvalget av bestått av Inger Hovde (leder), Eva Hojem, Frosta, Joar Vaadal, Sparbu, Hege Ericson, Verran og Karin Heia Østborg, Grong. Utvalget har hatt to møter, og har jobbet med

(INGER – her mangler vi tekst fra deg)

Samarbeidsrådet i Midt-Norge

Tillitsvalgte i Landbrukssamvirket, Bondelaget og Bonde- og Småbrukerlagene i Trøndelag og Møre og Romsdal utgjør samarbeidsrådet. . Grønn forskning, politisk

påvirkning, felles opplæring, temakonferansen og kompetansløft har vært hovedtema i dette arbeidet.

Grønn forskning

Prosjektet Grønn forskning i Midt-Norge ble opprettet sommeren 2010. Grønn forskning i Midt-Norge bidratt til 13 forskningsprosjekter med en total størrelse på nærmere 60 millioner kroner som allerede er innvilget, hovedsakelig med finansiering fra nasjonale finansieringskilder. Temaene spenner blant annet over gåsejakt, flåttbårne sykdommer, økologisk korndyrking, grovfôrproduksjon, klimatilpassing og foryngelse av granskog, mattrygghet og vekthusproduksjon.

Trøndersk kornutvalg

Trøndersk Kornutvalg har arrangert nettverksmøte på Kvithamar og fire åpne kornmøter i de to trøndelagsfylkene i november 2012. Tema på kornmøtene var: Grøfting 2013. Resultat av verdiprøving 2012. Ny teknologi Yara N-sensor. Trøndersk Mesterskap i havredyrking. Anders Røflo har vært Nord-Trøndelag Bondelags representant i utvalget.

Grøntutvalget

Grøntutvalget har i 2012 bestått av Arnhild Lie Aarøe, Levanger, Ole Martin Veske, Levanger, John Ferstad fra Inderøy. Trond Hodne har deltatt som styrets representant. Grøntutvalget i Nord-Trøndelag Bondelag har hatt et møte i 2012, og behandlet da innspill til jordbruksforhandlingene. Styrking av tollvern, økt målpris, økte areal- og kulturlandskapstilskudd, investeringsvirkemidler og innfrakttilskudd var sentrale tema.

Landbrukshelg - Ungebønderkurs

Landbrukshelga ble arrangert på Steinkjer 21.-22. januar. Det ble ei rekordhelg med til sammen over 100 deltakere og kursledere. Mest populært var Unge bønder-kurset, med 32 deltakere. Nyskapingen Landbrukspolitikk og landbrukssamvirke samlet 16 deltakere. Føring fra kalv til sinku, birøkt, eierskifte og Inn på tunet var andre kurs.

Landbrukshelga ble arrangert av BSF Nordenfjeldske i samarbeid med Nord-Trøndelag Bondelag.

(har vi bilder fra Unge Bønder kurset?)

Næringspolitikk

Jordbruksforhandlingene

Arbeidet foran jordbruksforhandlingene startet med studieringer og informasjonsmøter i lokallaga. 25 av 40 lokallag sendte innspill til fylkeslaget. I tillegg har vi mottatt innspill fra Allskog, Tine, Nortura, Hoff, Felleskjøpet og Gartnerhallen Trøndelag. Grøntutvalget i Nord-Trøndelag Bondelag har også gitt innspill.

Nord-Trøndelag Bondelag sendte følgende hovedprioriteringer til Norges Bondelag:

1. Et betydelig inntektsløft for å tette gapet i inntekt i forhold til andre grupper.
2. Et omfattende løft for storfe- og melkeproduksjon
3. Styrking av investeringsvirkemidlene for kapitaltilgang ved fornying av driftsapparatet.

Jordbruksforhandlingene endte i brudd, noe som ble støttet fullt ut fra Nord-Trøndelag Bondelag. Bruddet ble etterfulgt av aksjoner i ulike former over hele Nord-Trøndelag. Hovedaksjonen i Nord-Trøndelag var på Steinkjer. Det ble også gjennomført en storstilt markering i Oslo. Til sammen 70 nord-trøndere deltok på opptoget.

Landbruksmeldinga

Nord-Trøndelag Bondelag har arbeidet med innspill til landbruksmeldinga som ble lagt fram i desember i 2011. Det er også arbeidet opp mot politikerne i denne saken. I samarbeid med Inderøy Bondelag ble det arrangert temamøte om landbruksmeldinga, her deltok Nils T Bjørke, Arne L. Haugen, Aps landbrukspolitiske talsmann på Stortinget og Ane Kismul, politisk rådgiver i Landbruks- og matdepartementet.

(Har vi bilde fra møtet på Inderøya)

Tollvern

Sensommeren og høsten 2012 ble det jobbet intenst for at Regjeringen skulle vedta en overgang fra kronetoll til %-toll på viktige norske landbruksvarer. Det ble avholdt møter med og snakke med Stortingspolitikere fra Nord-Trøndelag, og andre deler av landet. Bondelaget nasjonalt, på fylkene og delvis lokalt var engasjert i dette arbeidet. Alliansepartnere i LO og NNN deltok også.

Landbruksminister Trygve Slagsvold Vedum slapp nyheten om overgangen til %-toll på sitt besøk i Steinkjer. Vedtaket medførte en overgang til %-toll på to varenummer for biffer og fileter av storfekjøtt, to varenummer for hel/halv slakt av lammekjøtt og to varenummer for faste oster. Omlag halvparten av den norske melkeproduksjonen går til produksjon av disse denne typen oster. Dette var en meget viktig beslutning for å sikre det nasjonale markedet for disse landbruksproduktene. Kritikken fra EU og noen politiske parti var sterk i etterkant av vedtaket.

(Bilde av besøkte til Vedum hos Leif?)

Partiprogrammene

Utkast til de fleste partienes programmer ble lagt frem i løpet av høsten. Nord-Trøndelag Bondelag har hatt møter med flere av partiene for å diskutere landbrukspolitikken i partiprogrammene.

Rovviltforliket

Nord-Trøndelag Bondelag har arbeidet med oppfølging av rovviltforliket på en rekke områder, blant annet uttak av bjørn på vårsnø, uttak av jerv m.m.

Nord-Trøndelag Bondelag sendte i desember 2012 klage på Rovviltnemndas vedtak om kvote for kvotejakt på gaupe i Region 6. Nord-Trøndelag Bondelag argumenterte for at gaupekvoten i Nord-Trøndelag må opp, for å bringe bestanden ned på rovviltnemndas vedtatte bestandsmål på 6 familiegrupper i Nord-Trøndelag. Nord-Trøndelag har med ett års unntak overoppfyllt bestandsmålet på 12 familiegrupper i Region 6. Dette kombinert med at jervebestanden også ligger langt over bestandsmålet, gjør at det samla rovviltpresset på landbruket i Nord-Trøndelag er alt for stort, og langt over det som i prinsippet følger av Forvaltningsplan for rovvilt i Region 6.

Departementet har ikke tatt klagen til følge, men gikk derimot for å redusere kvoten for jakt på gaupe i Nord-Trøndelag i tråd med klager for en rekke miljøvernorganisasjoner, samt faglige råd fra DN. Nord-Trøndelag Bondelag reagerer sterkt på at MD igjen har overprøvd den politisk nedsatte rovviltnemnda.

HMS

Prosjekt Skadefri Bonde gjennomført en spørreundersøkelse blant bøndene i Sør- og Nord-Trøndelag. I undersøkelsen kommer det fram at 9,2 prosent av de som svarte har opplevd ett eller flere uhell med personskaade i løpet av det siste året.

På bakgrunn av undersøkelsen ble det laget en egen tiltakspakke med enkle HMS-tips. Superbonden ble lansert. I en egen nettside trakk Superbonden fram tre enkle historier som kan redusere skader i jordbruket og vi kunne ta en HMS-test, og bli en ekte superbondede. I tillegg til nettsidene fikk bøndene i Trøndelag en brosjyre og en traktorbaum i posten.

Bak Skadefri Bonde undersøkelsen står Arbeidsmedisinsk avdeling, St. Olavs Hospital. Sør- og Nord-Trøndelag Bondelag, Landbrukets HMS-tjeneste, Arbeidstilsynet i Midt-Norge og Institutt for industriell økonomi og teknologiledelse ved NTNU. Prosjektet har fått betydelig støtte fra Gjensidigestiftelsen.

I 2012 gikk startskuddet i Midt-Norge for en landsomfattende HMS-kampanje. Dette foregikk under Agrisjå feltdager på Stjørdal, der Nord-Trøndelag stilte på stand og fylkesleder Asbjørn Helland åpnet kampanjen med en appell. Den nystartede kampanjen skal bidra til færre branner, skader, ulykker og yrkeslidelse i norsk landbruk. Målet er at bønder skal få økt kompetanse og motiveres til å jobbe systematisk med risikoreduksjon på egen arbeidsplass. Det har vært arrangert flere HMS-markdager rundt om i fylket dette året, og neste år kommer flere. Kampanjen er finansiert over jordbruksoppgjøret.

Kortnebbgås

Nord-Trøndelag Bondelag har i 2012 deltatt i referansegrupper for to større forskningsprosjekter på kortnebbgås, Goosehunt og Migrapop. Bondelaget har lederen i referansegruppa for sistnevnte, og NINA har prosjektlederansvaret. Goosehunt prosjektet har som målsetting å bidra til organisering og optimalisering av høstjakt på kortnebbgås, for å kunne forvalte kortnebbgåsbestanden. Uttaket må økes for å kunne stagnere bestandsveksten. I 2012 anslår forskerne at det er oppunder 80 000 kortnebbgjess, en betydelig økning fra 2011.

Migrapop prosjektet skal utvikle forvaltningsmodeller i grenseflaten mellom økologi, økonomi og samfunn. Nord-Trøndelag Bondelag har hatt klare forventninger om

at kortnebbgåsas økonomiske konsekvenser for landbruksnæringa skal belyses. Beiteskaderegistreringer er en sentral del av prosjektet, og har allerede gitt resultater.

Det er utarbeidet en internasjonal forvaltningsplan for kortnebbgås, hvor Norge, Danmark, Belgia og Nederland er deltakende land. Denne planen er meget viktig, og setter et bestandsmål på 60 000 kortnebbgås. Jakt i Norge og Danmark er pekt på som hovedvirkemidlet for beskatning av bestanden. Nord-Trøndelag Bondelag er imidlertid svært tydelig på at det må utvikles en rekke forvaltningstiltak med formål å regulere bestanden, dersom en ikke klarer å gjøre jakta så effektiv at bestanden som et minimum kan bringes ned på bestandsmålet. Nord-Trøndelag Bondelag har plass i en nasjonal referansegruppe for oppfølging av den internasjonale forvaltningsplanen. Dette arbeidet er viktig.

Verdiskaping ledige landbruksbygg

Nord-Trøndelag Bondelag har vært representert i styringsgruppa for prosjektet "Verdiskaping i ledige landbruksbygg. Det er gjennomført to fagsamlinger i fylket med dette som tema, og med innlegg fra Nord-Trøndelag Bondelag. Arbeidet har resultert i boka "Lys i fjøset – liv på låven" forfattet av Kolbein Dahle. Boka presenterer en rekke gode eksempler på ny bruk av ledige landbruksbygg, og inspirerer til ny næringsutvikling i skjæringspunktet mellom bygninger, kultur, lokal mat, friluftsliv, reiseliv og tradisjonell landbruksproduksjon

Kommunikasjonsarbeid

Hjemmesida

Nord-Trøndelag Bondelag bruker hjemmesida aktivt for å kommunisere med både egne medlemmer, media og folk utenfor Bondelaget. 112 nye artikler ble publisert på hjemmesida i 2012.

Besøket på sida økte noe fra året før. Vi hadde 10 011 unike besøkende i 2012, mot 8.074 i 2011. Totalt gjorde de 23 768 besøk, og var inntil sammen 47 115 sider i løpet av året. De fleste kommer fra Google (ved at de søker opp oss) 7114 besøk, direkte 5821, Facebook 4141, mobil-Facebook 1038. Sosiale medier blir viktigere og viktigere, så vi bør fortsette med å spre artikler via sosiale medier for å få flere til å lese dem. Nord-Trøndelag Bondelag har egen side på Facebook.

Mediearbeid

Bondelaget har vært godt synlig i media også i 2012. Vi blir hyppig brukt som kilde, og fylkesleder har vært profilert talsperson for Nord-Trøndelag Bondelag. Som tidligere år har vi bistått media med bilder og på annet vis når det har vært ønskelig, og vi har også gått aktivt ut når vi har sett det formålstjenlig. Det er sendt ut pressemeldinger eller henvist til saker på hjemmesida. Vi merker at tidspresset i media øker, og det stiller økt krav til at vi tilrettelegger og bistår i saker vi ønsker oppmerksomhet rundt. Samtidig ser vi at det er lettere enn før å komme til orde gjennom kronikker og innlegg, noe det vil bli satset på framover.

Årets unge bonde

Per Magnus Værdal ble kåret til Årets unge bonde 2012. Melkebonden fra Inderøy vant

prisen på grunn av sitt brennende engasjement for norsk landbruk. Prisutdelinga skjedde på landbruksmessa Agroteknikk på Lillestrøm. Bak prisen Årets unge bonde står Norges bygdeungdomslag og McDonalds, i samarbeid med FK Agri og Nationen. Per Magnus Værdal er den første nordtrønder som får prisen. Den er delt ut to ganger tidligere.

Bruddet! - egen boks-sak - Dette illustreres best med bilder .

Statens tilbud i årets jordbruksforhandlinger kom 9. mai, det ble av bøndene i Stjørdal karakterisert som et skambud. (bilde)

-Vi kan ikke ta ansvar for et jordbruksoppgjør som fører til mindre matproduksjon i Norge, sier fylkesleder Asbjørn Helland i en pressemelding 12. mai. Bruddet i jordbruksforhandlingene var et faktum. Sonderingsmøtene med staten viste at det var lite å hente. Det kom heller ingen signal om forsterket tollvern.

Statens tilbud innebar 13.000 kroner i økte inntektsmuligheter, mens andre grupper lå an til å få over 17.000 kroner i økt inntekt. Nord-Trøndelag Bondelag støttet beslutningen om brudd.

14. mai aksjonert bondelagene over hele fylket. 130 traktorer og enda flere bønder deltok i en aksjon utenfor Amfi-senteret i Steinkjer. Der ble sidene om inntekt i landbruksmeldinga brent på bålet i protest mot regjeringens tilbud i jordbruksoppgjøret. Traktorkortesjer og appeller var ingrediensene i markeringene I Stjørdal, Namsos og Kolvereid også.

Neste ledd i aksjonen var blokkering av utkjøringene fra matmeleanleggene, hamstringseffekt og tomme brødhyller.

Aksjonen kuliminerte med 2500 bønder i demonstrasjonstog i Oslos gater og appeller foran statsministerens kontor.

Mange bilder her.

14. juni ble jordbruksoppgjøret vedtatt i Stortinget. 18. juni fikk vi beskjed om at Lars Peder Brekk gikk av som landbruksminister. Trygve Slagsvold Vedum (Sp) ble ny landbruksminister.

Intervju med Asbjørn – kjøres som egen bokssak:

Ønsker å være en motivator

Det er viljen til å produsere mer mat som blir viktigst framover, mener Asbjørn Helland. Han håper han har motivert til økt matproduksjon som leder i Nord-Trøndelag Bondelag.

-Det hjelper ikke med planer og flotte meldinger dersom den viktigste pilaren, bonden, ikke vil produsere mer mat, sier Asbjørn. Det er bra at vi i fjor fikk ei landbruksmelding som er ambisiøs på jordbrukets vegne, men jeg savner tiltakene.

Hva må til for at bonden skal ønske å produsere mere mat?

-Klart det er økonomi, og omdømme. Det må lønne seg å produsere mat. Produsentmiljøet har også mye å si. I noen grendelag ser vi at det er flere investerer og andre steder satse det mindre. Mange lykkes og gjør det godt også.

Asbjørn mener at enten man velger å avvikle, avvikle på sikt eller satse er dette for viktig til at det kan skje ved tilfeldigheter.

Asbjørn ble valgt til leder i Nord-Trøndelag Bondelag i 2012. Før det hadde ledet han Geno i 11 år. Han er 65 år og driver Bye gård i Steinkjer. Han driver samdrift med ca 60 årskyr, driver i tillegg kjøttproduksjon, med framføring av alle oksene og har 25 ammekyr (Charolais) og kornproduksjon.

Status i samfunnet

Omdømme, sier du er viktig for økt matproduksjon, hva mener du med det?

-Med omdømme mener jeg den statusen landbruket har i samfunnet utenfor næringa. Jeg får mange positive tilbakemeldinger fra andre rundt oss, og omdømme vårt har styrket seg de seinere årene, sier Asbjørn.

- Synet på mat har endret seg. Prisstigningen på verdensmarkedet, at store eksportland stenger grensene sine har gjort mange klar over at mat kan være en knapphetsfaktor. Jeg er imidlertid usikker på om dette vil gi en rask inntektsøkning for matprodusenten.

-Omdømme er noe vi får. Hva kan vi gjøre for å opprettholde og bedre omdømme til landbruket?

- Vi må holde oss innenfor etiske retningslinjer i matproduksjonen, vi må unngå matskandaler og sørge for markedsballanse, vi må skaffe folket mat.

Interessant møter

Hvordan har så dette året som fylkesledet vært?

– Det ble en brå start med brudd i jordbruksforhandlingene. Klart dette var litt spesielt.

- Møtene i lokallagene er noe av det mest interessante jeg er med på, sier Asbjørn. - Det er store kulturforskjeller fra lag til lag. I enkelt bygder driver Bondelaget hele bygda, i andre er engasjementet mindre. Generelt er bøndene samfunnsengasjerte og vi stiller på dugnad. Det er en styrke for oss at vi deltar i ulike lag og foreninger.

-Jeg må velge hvilke arenaer jeg skal være på, da prioriterer jeg det som berører bonden mest direkte, sier Asbjørn.

Asbjørn er utålmodig på nordtrønderbondens vegne. – Klart det er mange avveininger som skal tas i politikken, det er mange det skal tas hensyn til. Jeg vil kjempe frem synet til Nord-Trøndelag og jeg er utålmodig i forhold til å lykkes med det.

Hva blir de sakene viktigst framover?

-Det nytter ikke komme utenom inntekt - inntekt, rekruttering og produksjon blir viktigst.
Jordbruksoppjøret og valget til høsten vil være avgjørende i den sammenheng.